

GLB Pilot: Boeren binnen en nabij Natura 2000-gebieden Springendal & Dal van de Mosbeek

Coöperatie Gebiedscollectief Noordoost-Twente voert samen met de twee andere Overijsselse agrarische collectieven de GLB Pilot 'Boeren binnen en nabij Natura 2000-gebieden in Overijssel' uit. In Noordoost-Twente doen zes agrariërs mee aan de pilot. Ze werken hierbij met deskundigen in bedrijfsplannen aan (advies over) mogelijke verdienmodellen die toekomstperspectief bieden voor hun bedrijven en bijdragen aan opgaven rondom het Natura 2000-gebied Springendal & Dal van de Mosbeek. Op dit moment is de pilot ruim over de helft en is het tijd om de eerste lessen uit de pilot te delen.

Input voor instrumenten Extensivering

- Uit doorrekeningen blijkt dat extensivering grote financiële impact heeft (oplopend tot afname van €100.000 per jaar op het bedrijfsresultaat) wat niet overbrugbaar is voor de bedrijven. Dit is een belangrijk aandachtspunt voor bestaande en nieuwe instrumenten.
- Meervoudige bronnen van inkomsten (markt, natuurbeheer, ketenpartijen, recreatie) blijken in praktijk moeilijk te realiseren, met name door beperking in wetgeving/beleid, specifieke arbeidsvraag of doordat ze economisch onrendabel zijn.
- Uit de uitgevoerde bodemanalyses blijkt bemesting wenselijk, ook om de bodem voor natuurdoelen beter in balans te krijgen. Voor landschapsground is het ook wenselijk passende bemesting mogelijk te maken.
- Natuurbeheer binnen SNL kan bijdragen aan extensivering. De vergoeding is nu slechts 84% van de kostprijs. Door dit rendabeler te maken, kan dit een aanvulling vormen op het verdienmodel van de boer.
- Creëren van winwin samenwerkingen tussen agrariërs en terreinbeherende organisaties blijkt op veel plekken een uitdaging. Maak samenwerkingen aantrekkelijker, middels laagdrempelig contact en langjarige zekerheden.

Stoppen

- Maak stoppersregelingen voor veehouders ook echt aantrekkelijk.
- Zorg dat grond van stoppers naar de blijvende boeren gaat. Het oprichten van een grondbank en duurzame pacht kan extensiveren voor blijvers mogelijk maken.

Transitie landbouw

- Liever een gebiedsgerichte aanpak dan generiek beleid. Geef hierbij ruimte aan diversiteit in bedrijven.
- Maak mestwetgeving duidelijk en ondersteunend aan kringlooplandbouw. Ondersteun het circulair gebruik van organische reststromen.
- Bedrijven hebben vaak fors geïnvesteerd, moeten aflossen en daarom hoog produceren. Verlagen van financieringslast geeft ruimte voor transitie.

Sociaaleconomische aspecten

Onderdeel van deze pilot zijn de sociaaleconomische effecten als gevolg van alle onzekerheden en onduidelijkheden richting de toekomst.

- Veel agrariërs willen op hun plek blijven wonen. Leefbaarheid van het platteland is zeer belangrijk en hier dient meer rekening mee te worden gehouden; maak het sociaaleconomische aspect ook een doel in gebiedsprocessen.
- Verschillende deelnemende agrariërs staan open voor een andere bedrijfsvoering, maar zien niet hoe zij rendabel hun bedrijf kunnen voortzetten. Geef boeren duidelijkheid over de (on)mogelijkheden, waarbij afstemming tussen verschillende beleidsinstrumenten en uitdagingen essentieel is.
- Kansen en plannen door het gebied worden vaak snel afgewezen en er heerst erg veel wantrouwen tussen overheid en gebiedsbewoners. De overheid dient meer mee te denken in de mogelijkheden en lokale samenwerkingsverbanden te ondersteunen.

Geluiden uit de gebieden

- Transitie kost tijd, er is voldoende tijd nodig voor ingrijpende veranderingen in agrarische bedrijfsvoering.
- Er wordt veel naar agrariërs gekeken en te weinig naar ketenpartijen en banken.
- Aan het belang van voedselproductie wordt te weinig waarde gehecht. Dat is onterecht, gezien nationale en internationale ontwikkelingen.
- Natura 2000 (doelsoorten en habitats) zijn te star. Biodiversiteit zou het doel moeten zijn, niet arbitrair gekozen habitats en soorten per gebied. Het nastreven van deze niet te halen doelen tegen hele hoge kosten is niet te uit te leggen. Geven en nemen in landbouwgebied én natuurgebied geeft meer draagvlak.
- Agrariërs willen meer zicht op de invloed (stikstof) die hun bedrijf heeft op omliggende natuur. Ze willen metingen i.p.v. alleen modelberekeningen.
- Er dient rekening te worden gehouden met het natuurlijk verloop van stoppende en de daaraan gekoppelde afname in vee. Behaalde resultaten door stoppers in de afgelopen jaren worden momenteel niet inzichtelijk gemaakt.

Contactgegevens

Op onze website:

gebiedscollectiefnot.nl/pilot-natura-2000

vindt u meer informatie over de pilot. U kunt ook contact opnemen met projectleider Roos Roeleveld via roos.roeleveld@gebiedscollectiefnot.nl of 06-83149377.

Bij dit project is sprake van steun vanuit ELFPO.

Europees Landbouwfonds
voor Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert in zijn platteland

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

